

**VAI TRÒ ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG
CAO CỦA TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ CẦN THƠ TRONG BỐI
CẢNH HỘI NHẬP QUỐC TẾ VÀ CÁCH MẠNG 4.0 ĐỐI VỚI
ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG**

Trường CĐN Cần Thơ

Luật Giáo dục nghề nghiệp có hiệu lực thi hành từ ngày 1/7/2015. Chất lượng và hiệu quả đào tạo giáo dục nghề nghiệp đã có những chuyển biến tích cực và đạt được những kết quả đáng kể. Đào tạo từng bước chuyển từ hướng “cung” sang hướng “cầu”, gắn với dự báo nguồn nhân lực, dự báo về việc làm của doanh nghiệp. Tạo điều kiện thu hút mọi nguồn lực của xã hội để đổi mới và nâng cao chất lượng giáo dục nghề nghiệp, trong đó Nhà nước giữ vai trò chủ đạo; tăng cường khả năng tự chủ của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp công lập. Tuy nhiên, giáo dục nghề nghiệp vẫn còn nhiều thách thức ở phía trước, đặc biệt là khi cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 đang diễn ra mạnh mẽ. Đổi mới giáo dục nghề nghiệp phải đặc biệt coi trọng chất lượng, giải quyết hài hòa mối quan hệ giữa số lượng và chất lượng, giữa đào tạo đại trà, diện rộng và đào tạo chuyên sâu, chất lượng cao.

1. Định hướng phát triển dạy nghề chất lượng cao hướng đến chuẩn quốc tế:

Phát triển trường nghề chất lượng cao để đào tạo nhân lực kỹ thuật trực tiếp trong sản xuất, dịch vụ, có kiến thức, kỹ năng và trách nhiệm nghề nghiệp cao, nhằm tăng cường năng lực cạnh tranh của người lao động và của quốc gia trong bối cảnh hội nhập quốc tế, góp phần đổi mới căn bản, toàn diện đào tạo nghề tại Việt Nam và đáp ứng yêu cầu nhân lực chất lượng cao cho phát triển kinh tế - xã hội của đất nước... Với chủ trương này, Quyết định 761/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 23/5/2014 phê duyệt Đề án "Phát triển trường nghề chất lượng cao đến năm 2020" ra đời và tiếp tục được phê duyệt bổ sung vào năm 2019. Mục tiêu tổng quát của đề án, phấn đấu đến năm 2020 có khoảng 40 trường cao đẳng chất lượng cao và đến năm 2025 có khoảng 70 trường cao đẳng chất lượng cao đủ năng lực đào tạo một số ngành, nghề được các nước tiên tiến trong khu vực ASEAN hoặc quốc tế công nhận, đáp ứng yêu cầu nhân lực chất lượng cao cho hội nhập, phát triển kinh tế

- xã hội của đất nước, góp phần đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục nghề nghiệp ở Việt Nam.

Một trong những nhiệm vụ và giải pháp của Đề án là xây dựng và ban hành các tiêu chí của trường cao đẳng chất lượng cao về: Quy mô đào tạo; trình độ nhà giáo; gắn kết với doanh nghiệp trong đào tạo và việc làm sau đào tạo; quản trị nhà trường; trình độ học sinh, sinh viên sau đào tạo. Theo Quyết định này trường cao đẳng nghề Cần Thơ được phê duyệt là một trong 45 trường của toàn quốc được Nhà nước đầu tư phát triển trở thành trường chất lượng cao đến năm 2020. Trường cao đẳng nghề Cần Thơ có 05 nghề được phê duyệt cấp độ quốc tế (gồm Công nghệ ô tô, Điện tử công nghiệp, Điện công nghiệp, Quản trị mạng máy tính, Công nghệ thông tin -Ứng dụng phần mềm) và 03 nghề được phê duyệt cấp độ ASEAN (gồm Cắt gọt kim loại, Cơ điện tử, Kỹ thuật máy lạnh và Điều hòa không khí).

Trong nhiều năm qua, Trường cao đẳng nghề Cần Thơ luôn là địa chỉ tin cậy của học sinh, sinh viên muốn lập nghiệp bằng con đường học nghề. Nhà trường không ngừng đổi mới trang thiết bị cũng như chương trình đào tạo theo hướng giảm thiểu lý thuyết, tăng thời lượng thực hành, tiếp cận các chương trình đào tạo quốc tế, thường xuyên cập nhật các tiến bộ khoa học kỹ thuật, đổi mới phương pháp giảng dạy, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ giảng viên và công tác quản trị nhà trường đồng thời tăng cường công tác gắn kết doanh nghiệp trong đào tạo nghề và giải quyết việc làm sau đào tạo. Những năm qua Trường cao đẳng nghề Cần Thơ tiếp tục thực hiện tốt công tác tuyển sinh đạt và vượt chỉ tiêu, đáp ứng qui mô đào tạo theo tiêu chí trường chất lượng cao. Đội ngũ Nhà giáo thường xuyên được bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và kỹ năng nghề trong và ngoài nước, từ năm 2012 tới nay có 37 Cán bộ, giáo viên tham gia học tập nước ngoài (Anh, Úc, Malaysia, Hàn Quốc, Đức). Cũng trong năm học này, nhằm tăng cường thực tốt công tác quản trị Nhà trường đã tiến hành thẩm định và đưa vào vận hành hệ thống đảm bảo chất lượng, xây dựng đề án ứng dụng công nghệ thông tin trong hệ thống đảm bảo chất lượng đến năm 2020, thực hiện tự kiểm định 8 chương trình đào tạo.

Năm 2019 nhà trường tiếp tục có phát triển vượt bậc về khoa học công nghệ, hợp tác phát triển với các đối tác có tiềm lực mới. Các hội thảo gắn kết doanh nghiệp và hợp tác phát triển là dịp để các cán bộ, giảng viên chia sẻ kết quả, kinh nghiệm và đóng góp phương hướng cho nhà trường trong bối cảnh chú trọng đến công nghệ và sản phẩm mang tính liên ngành hiện nay. Từ đó, Nhà trường có thêm định hướng mới trong việc mở rộng và thu hút tiềm lực của các doanh nghiệp kết hợp đào tạo chất lượng cao. Trường Cao Đẳng Nghề Cần Thơ đã ký kết thỏa thuận hợp tác với Công ty ARS (chuyên sản xuất phần mềm CNC và các thiết bị máy cơ khí) và Trường Đại Học Kunjang (Hàn Quốc) trong đào tạo và giải quyết việc làm sau tốt nghiệp cho sinh viên ngành Cắt gọt kim loại. Các đơn vị đã thống nhất về chương trình, thời gian đào tạo tại Trường Cao đẳng Nghề Cần Thơ (2 năm) và tại trường Kunjang (1 năm). Công ty ARS sẽ chịu trách nhiệm học phí và sinh hoạt phí của sinh viên khi học tập tại trường Kunjang, cam kết việc làm đầu ra cho sinh viên tại Hàn Quốc. Sau khi tốt nghiệp, sinh viên sẽ làm việc lại cho Công ty ARS trong 5 năm. Trường Cao đẳng Nghề Cần Thơ chịu trách nhiệm lựa chọn tuyển sinh những sinh viên có khả năng tốt nhất để tham gia chương trình. ĐH Kunjang Hàn Quốc và công ty ARS (chuyên sản xuất phần mềm CNC và các thiết bị máy cơ khí trong đào tạo và giải quyết việc làm sau tốt nghiệp cho sinh viên ngành Cắt gọt kim loại. Ký hợp tác cùng Công ty Cổ phần Đầu tư Thương mại và Xây dựng Hải Phong (Hải Phong., Jsc) - một trong các đơn vị uy tín hoạt động trong lĩnh vực phái cử nhân lực chất lượng cao đi làm việc tại Nhật Bản, giáo dục, và phát triển các dự án đầu tư Nhật Bản tại Việt Nam. Đến cuối tháng 10/2019 Nhà trường đã có 10 sinh viên (tốt nghiệp tháng 08/2019) tham gia làm việc tại Nhật Bản, 30 sinh viên tham gia nhập học tại chi nhánh TP. Hồ Chí Minh chuẩn bị xuất cảnh sang Nhật làm việc theo chương trình thực tập sinh. Cũng trong năm học này, nhà trường đã ký kết hợp tác cùng Công Ty TNHH Huấn Luyện Về Dịch vụ Kỹ Thuật An Toàn nhằm cung cấp những biện pháp kỹ thuật an toàn, vệ sinh lao động và những chế độ chính sách, quy phạm pháp luật để HSSV hiểu rõ việc bảo vệ tính mạng, sức khỏe của bản thân, đồng thời duy trì tốt khả năng làm việc lâu dài.

Năm 2019 Nhà Trường được công nhận đủ điều kiện đào tạo lớp cao đẳng chất lượng cao trình độ quốc tế theo chương trình chuyển giao từ CHLB Đức . Để nhận chuyển giao chương trình đào tạo cấp độ quốc tế, Nhà trường phải đáp ứng đủ năng lực giảng viên và cơ sở vật chất đạt yêu cầu chương trình đào tạo từ phía Đức đặt ra, giảng viên tham gia các khóa tập huấn chuyên giao chương trình đào tạo và nghiệp vụ sư phạm tại CHLB Đức.....Theo theo chương trình đào tạo chuyển giao này, 70% thời lượng đào tạo thực hành tại doanh nghiệp và nhà trường, có nghĩa là sinh viên được học thực hành rất nhiều trong môi trường làm việc thực tế, sinh viên được trải nghiệm nhiều hơn, sớm hơn tại doanh nghiệp ngoài đợt thực tập cuối khóa theo quy định, cũng như làm quen dần với môi trường thực hành tại trường, môi trường làm việc tại doanh nghiệp, từ việc bố trí nhà xưởng, thiết bị, các yêu cầu về vệ sinh an toàn lao động, tác phong công nghiệp đến việc hướng dẫn, giám sát, đánh giá kết quả thực hành đối với người học. Yêu cầu về trình độ ngoại ngữ khi tốt nghiệp ít nhất tương đương bậc 3 khung tham chiếu ngôn ngữ chung Châu Âu (CEFR). Khi sinh viên tốt nghiệp ra trường sẽ được cấp hai bằng (một bằng cao đẳng của Việt Nam và một bằng nghề quốc tế). Sinh viên tốt nghiệp có kỹ năng nghề nghiệp được quốc tế công nhận, sau tốt nghiệp còn có năng lực tiếng Anh thấp nhất là đạt trình độ B1 đến B2 theo Khung năng lực ngoại ngữ châu Âu để tham gia thị trường lao động trong nước, khu vực ASEAN và quốc tế, hoặc có thể học liên thông lên trình độ cao hơn tại Đức hoặc các quốc gia tiên tiến khác.

2. Một số giải pháp phát triển giáo dục nghề nghiệp chất lượng cao hướng đến chuẩn quốc tế:

Để bắt kịp xu thế của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và định hướng phát triển thành trường trọng điểm chất lượng cao, tiến tới có các nghề đạt chuẩn quốc tế đòi hỏi Nhà trường phải có chiến lược phát triển phù hợp với các *giải pháp trọng tâm nhằm đổi mới căn bản, mạnh mẽ tạo động lực phát triển dạy nghề và phấn đấu đạt trường trọng điểm chất lượng cao, tiến tới có các nghề đạt chuẩn quốc tế tại đơn vị.*

2.1 Xây dựng chuẩn đầu ra của trường cao đẳng chất lượng cao

Một trong những mục tiêu quan trọng hàng đầu của chuẩn đầu ra là thể hiện sự kết nối, gắn kết giữa cơ sở đào tạo với các nhà tuyển dụng, với xã hội; phản ánh mối quan hệ giữa “thế giới học tập” với “thế giới nghề nghiệp”. Đó là tuyên bố trách nhiệm về chất lượng GDNN của cơ sở đào tạo để xã hội giám sát và phản biện. Chuẩn đầu ra của trường cao đẳng chất lượng cao phải được xây dựng trên cơ sở điều tra, nắm bắt “tín hiệu” từ thị trường lao động để từ đó xây dựng những “chuẩn” cụ thể về kiến thức, kỹ năng, mức tự chủ và trách nhiệm. Nhà trường phải dạy những gì xã hội cần chứ không phải những gì nhà trường có; phải đào tạo ra những sản phẩm xã hội đang, sẽ và luôn cần, luôn đón nhận.

2.2 Đổi mới chương trình đào tạo theo hướng tiếp cận với các chương trình đào tạo quốc tế đồng thời nâng cao năng lực đội ngũ nhà giáo chú trọng bồi dưỡng kỹ năng nghề, năng lực ngoại ngữ và ứng dụng công nghệ thông tin.

Đối với Trường chất lượng cao phải đào tạo chất lượng cao, đây cũng chính là nhiệm vụ được đặt ra, yêu cầu các nhà trường phải đổi mới chương trình, nội dung đào tạo, tổ chức đào tạo các nghề trọng điểm quốc gia và nghề trọng điểm quốc tế, nâng cao năng lực đội ngũ nhà giáo, chú trọng bồi dưỡng kỹ năng nghề, năng lực ngoại ngữ và ứng dụng công nghệ thông tin. Đây cũng là chủ trương và định hướng phát triển giáo dục nghề nghiệp tiệm cận với đào tạo nghề quốc tế của Bộ LĐTB&XH, Tổng cục Giáo dục nghề nghiệp, giúp định hướng tốt về nguồn nhân lực tương lai, cũng như tiệm cận với tiêu chuẩn đào tạo nghề của thế giới.

2.3 Đổi mới quản trị Nhà trường thông qua việc xây dựng hệ thống đảm bảo chất lượng và chuẩn hóa các điều kiện bảo đảm chất lượng

Cùng với việc ưu tiên tập trung đầu tư đồng bộ về cơ sở vật chất, trang thiết bị, đổi mới chương trình đào tạo, nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ, giáo viên, giảng viên thì một giải pháp không kém phần quan trọng và có tính đột phá là phải cải tiến về quản trị nhà trường, thông qua “xây dựng hệ thống đảm bảo chất lượng trong nhà trường”. Từng bước chuẩn hóa các điều kiện đảm bảo chất lượng tiếp cận theo các chuẩn qui định trong nước và các tổ chức quốc tế... định hướng này phù hợp với các quy định của Luật giáo dục nghề nghiệp, đồng thời việc xây dựng hệ thống đảm bảo chất lượng trong nhà trường góp phần đổi mới công tác quản lý giáo

dục nghề nghiệp, bảo đảm dân chủ, thống nhất; tăng quyền tự chủ và trách nhiệm xã hội của nhà trường; coi trọng quản lý chất lượng đó cũng là một trong những giải pháp nhằm đổi mới giáo dục nghề nghiệp.

Có thể nói, trước nhu cầu đổi mới cơ chế quản lý, tăng tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp đã thúc đẩy các trường phải nhất thiết đổi mới. Sự cần thiết đảm bảo, nâng cao chất lượng đào tạo là khẳng định thương hiệu, nâng cao năng lực cạnh tranh của các trường trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế. Chính vì vậy, việc xây dựng hệ thống đảm bảo chất lượng là việc làm rất cần thiết để hoàn thiện cơ chế, chính sách, quy trình công cụ quản lý nhằm đổi mới quản trị nhà trường theo hướng công khai, minh bạch và hiệu quả, xây dựng văn hóa chất lượng cũng như phát huy tinh thần trách nhiệm của mọi thành viên trong nhà trường tham gia quản lý chất lượng, góp phần đảm bảo và không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường.

- Ưu tiên hỗ trợ kinh phí nhằm xây dựng chương trình, phát triển nguồn học liệu để thực hiện tốt công tác đào tạo ĐNGV GDNN.

- Xây dựng và hoàn thiện chương trình khung đào tạo ĐNGV tại các trường SPKT trên cơ sở chuyên môn, nghiệp vụ của người giáo viên dạy nghề. Trong chương trình khung này, cần thiết chú trọng đến thời gian học tập môn chung, các môn chuyên ngành cũng như thời gian thực tập chuyên môn và kể cả thời gian thực tập sư phạm đối với sinh viên các ngành sư phạm kỹ thuật, tăng thời lượng thực hành kỹ năng giảng dạy theo nghề.

2.4 Tăng cường gắn kết doanh nghiệp trong hoạt động đào tạo để bắt kịp xu thế phát triển của công nghệ, giải quyết việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp

Thực tế thời gian qua, Trường Cao Đẳng Nghề Cần Thơ đã kết nối chặt chẽ với doanh nghiệp trong việc xây dựng chương trình đào tạo, đánh giá sinh viên, hỗ trợ thực hành, thực tập tại doanh nghiệp cũng như tuyển dụng sau khi sinh viên tốt nghiệp. Đây là cơ sở để trường ký cam kết đảm bảo việc làm cho sinh viên khi tốt nghiệp. Nhà trường luôn trân trọng và mong muốn lắng nghe được những góp ý từ phía các doanh nghiệp về quá trình đào tạo của Nhà trường. Nhà trường định kỳ tổ

chức những buổi tọa đàm theo chuyên đề là dịp để nhà trường tiếp thu những ý kiến đóng góp của doanh nghiệp nhằm nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng nhu cầu của xã hội cũng như của doanh nghiệp của TP.Cần Thơ. Việc ký kết thỏa thuận hợp tác giữa các đơn vị sẽ tạo điều kiện đôi bên cùng phát triển bền vững; trong đó góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của Trường Cao đẳng Nghề Cần Thơ.

Có thể thấy rằng để đáp ứng nhu cầu thị trường lao động ngày càng nhiều biến động trong thời kỳ cách mạng công nghiệp 4.0, thì mối gắn kết giữa nhà trường và doanh nghiệp là hết sức quan trọng, bảo đảm hài hòa lợi ích ba bên: Nhà nước - Nhà trường - Doanh nghiệp. Việc ký kết thỏa thuận hợp tác giữa các đơn vị sẽ tạo điều kiện đôi bên cùng phát triển bền vững; trong đó góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của các cơ sở GDNN. Bên cạnh đó, phải có sự gắn kết giữa dạy nghề với thị trường lao động và sự tham gia của doanh nghiệp để bảo đảm cho các hoạt động của hệ thống dạy nghề hướng vào việc đáp ứng quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội, nhu cầu của người sử dụng lao động và giải quyết việc làm. Các doanh nghiệp phải có trách nhiệm trực tiếp tham gia các hoạt động đào tạo nghề, như: xây dựng tiêu chuẩn kỹ năng nghề, xác định danh mục nghề, xây dựng chương trình đào tạo, đánh giá kết quả học tập của học sinh học nghề... Cung cấp thông tin về nhu cầu việc làm và các chế độ cho người lao động cho các cơ sở giáo dục nghề nghiệp; có thông tin phản hồi cho cơ sở giáo dục nghề nghiệp mức độ hài lòng đối với "sản phẩm" đào tạo để từ đó các trường dạy nghề có những điều chỉnh phù hợp...

2.5 Tăng cường hợp tác quốc tế và đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại để bắt kịp xu thế cách mạng công nghiệp 4.0

Hợp tác quốc tế trong đào tạo nghề hiện nay là điều kiện cần thiết để thu hút người học cũng như đáp ứng nguồn nhân lực chất lượng cao cho các doanh nghiệp trong và ngoài nước, các cơ sở GDNN cơ bản đã có những thay đổi tích cực, tuy nhiên để phát triển bền vững cần tăng cường hợp tác với các quốc gia phát triển; cụ thể là học tập mô hình đào tạo nghề tiên tiến của Đức, Úc, Nhật Bản... Bên cạnh đó cần tiếp tục quan tâm đầu tư về cơ sở vật chất và trang thiết bị dạy nghề, người học được tiếp cận và làm chủ các công nghệ sau khi hoàn thành khóa đào tạo, có năng lực nghề nghiệp đáp ứng nhu cầu của doanh nghiệp.

3. Kết luận và khuyến nghị

3.1 Tiếp tục đổi mới nội dung, chương trình đào tạo, phương pháp đào tạo và bồi dưỡng giảng viên

- Tiếp tục tiến hành đổi mới phương pháp đào tạo, bồi dưỡng giảng viên tại trường. Những sinh viên tốt nghiệp ngoài kiến thức chuyên ngành còn có khả năng ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy, nghiên cứu khoa học và tìm kiếm thông tin, cập nhật kiến thức mới, công nghệ mới nhằm áp dụng vào các bài giảng.

- Ngoài ra, đối với ĐNGV đã và đang công tác, nếu không tiếp tục bồi dưỡng và nghiên cứu sẽ dần tụt hậu so với sự phát triển mạnh mẽ như vũ bão trong thời đại công nghệ thông tin như hiện nay. Do vậy, nhà trường cần tiếp tục tạo điều kiện để ĐNGV có điều kiện tham gia thực tế, đi thực tập tại các doanh nghiệp nhà máy chuyên ngành để cập nhật công nghệ, nâng cao kỹ năng nghề, hình thành kỹ xảo và đáp ứng yêu cầu bài giảng cũng như có khả năng bồi dưỡng lại cho sinh viên-học sinh học nghề.

3.2 Cần tăng cường hợp tác quốc tế trong việc đào tạo và phát triển ĐNGV

- Nhà trường mở rộng hơn nữa quan hệ hợp tác trong lĩnh vực đào tạo ĐNGV ở các nước có chương trình đào tạo nghề tiên tiến và lâu đời. Thông qua các hội nghị, hội thảo quốc tế, các chuyến tham quan, học tập kinh nghiệm sẽ rút ra những bài học và xây dựng chương trình đào tạo GV tại Việt Nam phù hợp hơn, theo hướng kết hợp và phát triển ĐNGV.

Phấn đấu để đạt trường trọng điểm chất lượng cao, tiến tới có các nghề đạt chuẩn quốc tế được tham gia dự án là một danh dự, cơ hội rất nhiều cho các cơ sở GDNN. Tuy nhiên cũng có không ít thách thức trong thời gian tới như: Quy mô đào tạo, trình độ học sinh, sinh viên và dịch vụ hỗ trợ học sinh, sinh viên trong đào tạo; Đào tạo gắn với nhu cầu sử dụng lao động; Đội ngũ nhà giáo có đủ năng lực và đáp ứng yêu cầu đào tạo; Chương trình đào tạo và Cơ sở vật chất, trang thiết bị; Quản trị nhà trường có hiệu quả và hội nhập quốc tế với nhiều tiêu chuẩn đánh giá chi tiết và tiêu chí đối với các trường tiếp cận trình độ quốc tế. Để trở thành trường trọng điểm các cơ sở GDNN cần có hành động cụ thể và toàn diện để không ngừng nâng cao

chất lượng thông qua kiểm định đảm bảo chất lượng, còn phải phân đầu nhiều nữa để vươn lên đẳng cấp cao hơn, không chỉ đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho TP Cần Thơ và vùng ĐBSCL mà cho khu vực và quốc tế.